

СЕКЦІЯ 2 ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8030/2024-52-2>

УДК 330.3

Сидоров О.А.
*кандидат економічних наук,
докторант кафедри девелопменту нерухомості,
фінансів, обліку та маркетингу
Навчально-наукового інституту
«Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»
Українського державного університету науки і технологій
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3923-6611>
E-mail: sidorov_o@ukr.net*

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО СТВОРЕННЯ УМОВ, РОЗРОБКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНИХ ІНІЦІАТИВ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН

Стаття присвячена розробці методичного підходу до створення умов, розробки та реалізації стратегічних ініціатив впровадження інноваційно-інформаційних змін в національній економіці. Обґрунтовано, що дане питання набуває особливої актуальності в умовах активізації процесів, пов'язаних із переходом до постіндустріальної або інформаційної економіки. Встановлено, що методичний підхід до створення умов, розробки та реалізації стратегічних ініціатив має ґрунтуватись на основі стратегічного забезпечення інноваційно-інформаційних змін. Розглянуто складові стратегічного забезпечення інноваційно-інформаційних змін в національній економіці. Конкретизовано роль кожної складової стратегічного забезпечення у процесі створення умов, розробки та реалізації стратегічних ініціатив. Запропоновано визначати для кожної стратегічної ініціативи профільні складові забезпечення, що дозволить сконцентрувати увагу на конкретних завданнях та заходах, уникаючи розпорошення зусиль.

Ключові слова: національна економіка, інновації, інформація, інноваційно-інформаційні зміни, стратегічне забезпечення, стратегічні ініціативи.

Sidorov Oleksandr. A METHODOLOGICAL APPROACH TO THE CREATION OF CONDITIONS, DEVELOPMENT AND IMPLEMENTATION OF STRATEGIC INITIATIVES FOR THE IMPLEMENTATION OF INNOVATIVE AND INFORMATIONAL CHANGES

The article is devoted to the development of a methodical approach to the creation of conditions, development and implementation of strategic initiatives for the implementation of innovative and informational changes in the national economy. It is substantiated that this issue becomes especially relevant in the conditions of the activation of processes associated with the transition to a post-industrial or information economy, taking into account that such processes are accompanied by innovative and informational changes. The need to control the process of implementing innovative and informational changes, directing it to ensure qualitative transformations in the national economy, which requires a balanced and justified approach to the development and implementation of relevant strategic initiatives, has been proved. It was established that a methodical approach to creating conditions, developing and implementing strategic initiatives should be based on the strategic provision of innovative and informational changes. The components of strategic support of innovative and informational changes in the national economy are considered. Such components include methodological, theoretical, axiological, analytical-orientational, analytical-situational, analytical-prognostic, motivational, organizational, institutional, resource and information support. A general description of each component of strategic support is given; their purpose and tasks are defined. The participation of support components in the processes of formation, development and implementation of strategic initiatives, which can be indirect or direct, has been investigated. The role of each component of strategic support in the process of creating conditions, developing and implementing strategic initiatives is specified. It is proposed to define specific support components for each strategic initiative, which will allow focusing attention on specific tasks and measures, avoiding dispersion of efforts. The application of the developed methodical approach will allow to form a ready-to-implement set of strategic initiatives to ensure innovative and informational changes in the national economy, aimed at improving the indicators of its functioning.

Key words: national economy, innovations, information, innovative and informational changes, strategic support, strategic initiatives.

Постановка проблеми. Останнім часом в національній економіці відбуваються процеси, пов'язані із формуванням економіки нового типу – постіндустріальної чи інформаційної економіки. Такі процеси супроводжуються змінами інноваційного та інформаційного характеру, інтенсивність яких все більше зростає. Впровадження інноваційно-інформаційних змін не має здійснюватись неконтрольовано, адже це може призвести до небажаних наслідків. Важливо контролювати цей процес, скеровуючи його на забезпечення якісних перетворень в національній економіці, досягнення яких є можливим в довгостроковій перспективі, але потребує зваженого та обґрунтованого підходу до розробки та реалізації відповідних стратегічних ініціатив.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стратегічні ініціативи та питання, що стосуються їхньої розробки згадуються науковцями в різному контексті. Артеменко Л., Рижикова Н., Лагодієнко В. вважають створення стратегічних ініціатив однією з моделей ділової поведінки, які спонукають організації та бізнес переорієнтувати свою діяльність на створення довгострокової цінності [1, с. 79]. Калінеску Т., Пономарьова І. [2, с. 42], Балан В., Подчерняєва В. [3], Рекуненко І., Кобушко Я., Рибальченко С., Марин М. [4, с. 225], Гайдучок Т., Дмитренко О. [5, с. 48] розглядають стратегічні ініціативи з точки зору формування збалансованої системи показників стратегічного управління або стратегічного обліку на рівні підприємства. На думку науковців, стратегічні ініціативи є комплексом заходів, спрямованих на ліквідацію розриву між фактичними значеннями показників та їхніми цільовими значеннями [2, с. 42]. Подібна трактовка справедливо може бути застосована і по відношенню до стратегічних ініціатив, що розробляються на інших рівнях соціально-економічних систем.

На мезо- чи макрорівні поряд з терміном «стратегічної ініціативи» можна зустріти близькі по значенню поняття «стратегічні напрями», «стратегічні альтернативи» тощо. Всі вони стосуються окремих заходів або груп заходів, що реалізуються для досягнення цілей стратегічного характеру даної соціально-економічної системи.

Розробку стратегічних ініціатив (альтернатив, напрямів, заходів) в державному управлінні України розглядають Бортейчук Р. [6], Клименко І., Акімов О., [7, с. 67–71], на рівні окремих галузей та кластерів – Овчиннікова В., Обруч Г.

[8, с. 104–115], Фурман І. [9], Горовий Д., Горова К. [10, с. 158–165], Васильців Т., Лупак Р., Штець Т. [11, с. 56–63], Попадинець Н., Незвищук-Когут Т., Данило Я., Білецька Н. [12, с. 264–270], стратегічні напрями структурної трансформації та розвитку економіки країни в умовах змін – Кухарська Н. [13, с. 16–25], Владимир О. [14, с. 7–21], стратегічні напрями розвитку економіки на інноваційній основі та формування інформаційної економіки – Узунов В. [15, с. 118–121], Смоляр Л., Скоробогатова Н. [16, с. 14–22], Бережанський М. [17], Білоусов О. [18, с. 84–87], Пожуєв В. [19, с. 4–20].

Євмешкіна О. [20, с. 186–193], та Ємець В. [21] досліджують ініціативи визначені стратегічними документами ЄС як найбільш пріоритетні, та розглядають можливість використання їх в якості орієнтирів для національної економіки України.

Не дивлячись на те, що питанню визначення стратегічних ініціатив (альтернатив, напрямів, заходів) приділяється достатня увага науковців, в умовах посилення ролі інноваційно-інформаційних змін постає питання, як створити умов, розробки та реалізації стратегічних ініціатив впровадження інноваційно-інформаційних змін та яку роль в цьому процесі має відігравати стратегічне забезпечення.

Метою статті є розробка методичного підходу до створення умов, розробки та реалізації стратегічних ініціатив на основі стратегічного забезпечення інноваційно-інформаційних змін з конкретизацією ролі кожної складової стратегічного забезпечення та визначенням профільних складових, що дозволить сконцентрувати увагу на конкретних завданнях та заходах, уникаючи розпорощення зусиль.

Виклад матеріалу дослідження та його основні результати. Впровадження інноваційно-інформаційних змін в національній економіці потребує застосування стратегічного забезпечення їх впровадження, яке має створювати умови для:

- належного планування впровадження інноваційно-інформаційних змін функціонування національної економіки;
- формування низки принципів (цінностей, постулатів), на яких ґрунтується процес впровадження інноваційно-інформаційних змін;
- позиціонування або ж оцінки поточної ситуації із впровадження інноваційно-інформаційних змін в національній економіці та впливу цих змін на її функціонування;

– визначення перспектив впровадження інноваційно-інформаційних змін з врахуванням визначеної стратегічної мети;

– визначення та реалізації прийомів (конкретних заходів) в сфері інноваційно-інформаційних змін в національній економіці.

Таким чином, стратегічне забезпечення може бути представлено як сукупність складових, між якими встановлено тісний багатомірний взаємозв'язок.

Аналітико-орієнтувальне забезпечення є складовою стратегічного забезпечення, яка націлена на всебічну підтримку процесу планування інноваційно-інформаційних змін в національній економіці. Для досягнення цієї мети мають бути виконані завдання, пов'язані із виявленням інноваційно-інформаційних змін, які створюють драйвери для якісних перетворень національної економіки, заходів та конкретних рекомендацій впровадження змін з врахуванням виявлених драйверів, а також потреб для реалізації розроблених рекомендацій, здійснення коригування розроблених планів залежно від зворотного зв'язку в ході їх впровадження.

Метою аналітико-ситуативного забезпечення є підтримка процесу оцінки поточної ситуації в досліджуваній сфері, що обумовлює необхідність виконання ряду завдань, серед яких здійснення оцінки інноваційно-інформаційних змін, визначення їх типів, оцінювання функціонування національної економіки та виявлення впливу на нього змін інноваційного та інформаційного характеру.

Аналітико-прогностичне забезпечення орієнтоване на підтримку процесу прогнозування впровадження інноваційно-інформаційних змін в національній економіці. Даний вид забезпечення пов'язаний із здійсненням прогнозування за індикаторами інноваційно-інформаційних змін, виявленням прогнозованого рівня показників функціонування національної економіки за очікуваного значення індикаторів інноваційно-інформаційних змін.

Важливою складовою стратегічного забезпечення інноваційно-інформаційних змін є аксіологічне забезпечення, яке має на меті орієнтування суспільства на інновацію та інформацію, як базу для перетворень в національній економіці. В ході здійснення аксіологічного забезпечення постають наступні завдання: пропагування інформації, знань та інновацій, компетенцій, самоосвіти, саморозвитку як головних

ціннісних орієнтирів, а також мотивування суспільства до трансформації на інноваційно-інформаційній основі, подолання спротиву до змін.

Теоретичне забезпечення інноваційно-інформаційних змін в національній економіці спрямоване на здійснення теоретичної підтримки процесів розробки та реалізації стратегічних ініціатив, обумовлює відповідні завдання, які постають перед ним. Серед таких завдань є теоретична підтримка здійснення оцінки інноваційно-інформаційних змін та їх впливу на функціонування національної економіки, теоретична підтримка планування інноваційно-інформаційних змін, теоретична підтримка прогнозування очікуваних результатів реалізації розроблених заходів.

Наступною складовою стратегічного забезпечення інноваційно-інформаційних змін в національній економіці, яку слід розглянути, є методологічне забезпечення, націлене на методологічну підтримку процесів розробки та реалізації стратегії впровадження інноваційно-інформаційних змін в національній економіці. Перед методологічним забезпеченням постають завдання, пов'язані із наданням методологічної підтримки на етапах здійснення оцінки інноваційно-інформаційних змін, їх типологізації, визначення впливу на функціонування національної економіки тощо.

Організаційне забезпечення покликане налагодити належну організацію процесу розробки та реалізації заходів з впровадження інноваційно-інформаційних змін завдяки розподілу обов'язків і повноважень, реалізації заходів та координації дій між учасниками, які беруть у цьому участь, забезпеченню належної системи комунікацій між ними та контролю за реалізацією розроблених заходів.

Мотиваційне забезпечення має за мету формування належної мотивації до реалізації розроблених заходів з впровадження інноваційно-інформаційних змін, для чого необхідно проаналізувати можливі методи матеріального та нематеріального мотивування, здійснити відбір та впровадження найбільш прийнятних в конкретних умовах методів, проводити систематичний контроль за ефективністю системи мотивації.

Інформаційне забезпечення орієнтоване на формування належної системи збору, обробки, передачі, інформації між учасниками стратегічного забезпечення інформаційно-інноваційних змін. З цією метою має здійснюватись пошук джерел інформації,

оцінка їх за обраними вимогами щодо відповідності критеріям; обробка інформації, в т.ч. із застосування сучасних можливостей прикладних комп'ютерних технологій; налагодження каналів передачі інформації та їх захист.

Інституційна складова стратегічного забезпечення орієнтована на створення системи інституційних структур різних рівнів, що відповідають за розробку та реалізацію заходів з впровадження інноваційно-інформаційних змін в національній економіці.

Метою ресурсного забезпечення є наявність достатніх ресурсів для розробки та реалізації заходів з впровадження інноваційно-інформаційних змін. Задля досягнення цієї мети має здійснюватись пошук джерел ресурсів, синхронізація їх залучення в часі із потребами згідно з розробленими планами, а також контроль за ефективним їх використанням.

Стратегічне забезпечення та його складові задіяні як при розробці стратегічних ініціатив, так і в ході їх реалізації. Роль теоретичного, методологічного та аксіологічного забезпечення інноваційно-інформаційних змін полягає у створенні підґрунтя (теоретичного, методологічного, аксіологічного) для формування, розробки та реалізації стратегічних ініціатив.

Аналітико-орієнтувальне, аналітико-ситуативне та аналітико-прогностичне забезпечення є основою для розробки та коригування стратегічних ініціатив. Водночас ці складові здійснюють також аналітичну підтримку інших складових забезпечення, в чому проявляється його другорядна роль.

Інші складові стратегічного забезпечення (організаційне, ресурсне, мотиваційне, інституційне та інформаційне) забезпечують реалізацію стратегічних ініціатив, створюючи відповідні умови, в чому і полягає їх основна роль. Другорядна роль полягає у наданні відповідної підтримки іншим складовим стратегічного забезпечення, формуючи підґрунтя для вдосконалення теоретичних, методологічних та аксіологічних основ, а також умови для здійснення аналітичних досліджень.

Слід зазначити, що всі складові стратегічного забезпечення, можуть бути розподілені, залежно від того, приймають вони безпосередню участь у процесі формування засад для впровадження змін, процесі розробки стратегічних ініціатив, чи у процесі їх реалізації.

Методологічна, теоретична та аксіологічна складові беруть опосередковану

участь, як у процесі розробки, так і в процесі реалізації стратегічних ініціатив, формуючи для цих процесів відповідне підґрунтя. Тоді, як у процесі формування засад для впровадження інноваційно-інформаційних змін їх роль безпосередня. Аналітико-орієнтувальна, аналітико-ситуативна та аналітико-прогностична складові беруть безпосередню участь у процесі розробки стратегічних ініціатив, тоді як в процесі формування засад для впровадження змін та процесі реалізації розроблених стратегічних ініціатив вони беруть участь опосередковано. Щодо організаційної та мотиваційної складової стратегічного забезпечення, то вони беруть опосередковану участь у процесі формування засад для впровадження інноваційно-інформаційних змін та процесі розробки стратегічних ініціатив, а в процесі їх реалізації – безпосередню участь. Наскрізні ж складові стратегічного забезпечення, до яких варто відносити інституційну, інформаційну та ресурсну, беруть безпосередню участь у процесі формування засад для впровадження інноваційно-інформаційних змін, процесах розробки та реалізації стратегічних ініціатив.

Розподіл складових стратегічного забезпечення за участю у процесах формування засад, розробки та реалізації стратегічних ініціатив наведено в таблиці 1.

Методичний підхід до формування умов, розробки та реалізації стратегічних ініціатив на основі стратегічного забезпечення наведено на рис. 1.

При впровадженні стратегічних ініціатив доцільно звернути увагу на складові стратегічного забезпечення, які беруть безпосередню участь у їхній реалізації. Серед даних складових пропонується для кожної стратегічної ініціативи визначити профільні та допоміжні складові. Так, якщо окрема складова забезпечення задіяна у реалізації даної стратегічної ініціативи, таку складову пропонується вважати профільною по відношенню до неї. Якщо ж складова забезпечення лише створює умови для реалізації стратегічної ініціативи, то вона вважається по відношенню до неї допоміжною.

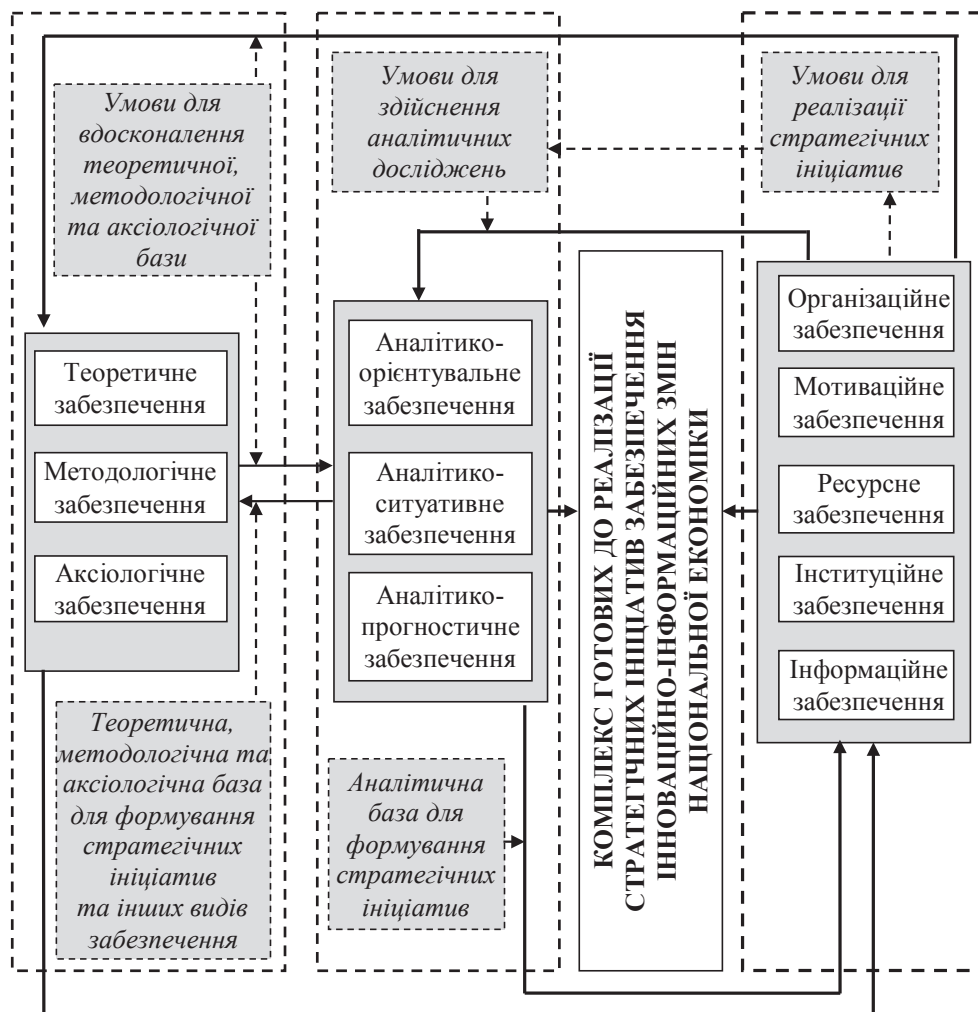
На сучасному етапі функціонування національної економіки, доцільно, на нашу думку, розробити та реалізувати стратегічні ініціативи, спрямовані на позиційне прискорення інноваційно-інформаційних змін, щоб привести у відповідність темпи зростання інноваційних та інформаційних змін між собою на основі врахування драйверів перетворення національної економіки.

Таблица 1

Участь складових забезпечення у процесах формування засад, розробки та реалізації стратегічних ініціатив

Складова стратегічного забезпечення	Участь на відповідному етапі забезпечення інноваційно-інформаційних змін		
	формування засад для впровадження інноваційно-інформаційних змін	розробка стратегічних ініціатив	реалізація стратегічних ініціатив
Методологічна	Безпосередня	Опосередкована	Опосередкована
Теоретична	Безпосередня	Опосередкована	Опосередкована
Аксіологічна	Безпосередня	Опосередкована	Опосередкована
Аналітико-орієнтувальна	Опосередкована	Безпосередня	Опосередкована
Аналітико-ситуативна	Опосередкована	Безпосередня	Опосередкована
Аналітико-прогностична	Опосередкована	Безпосередня	Опосередкована
Організаційна	Опосередкована	Опосередкована	Безпосередня
Мотиваційна	Опосередкована	Опосередкована	Безпосередня
Ресурсна	Безпосередня	Безпосередня	Безпосередня
Інституційна	Безпосередня	Безпосередня	Безпосередня
Інформаційна	Безпосередня	Безпосередня	Безпосередня

Джерело: розроблено автором

Рис. 1. Методичний підхід до створення умов, розробки та реалізації стратегічних ініціатив на основі стратегічного забезпечення

Джерело: розроблено автором

За основу при формуванні стратегічних ініціатив пропонується взяти запропонований Мінцифри проект розвитку екосистеми інновацій в Україні, який передбачає реалізацію 10 пакетів стратегічних ініціатив [22], з внесенням коректив щодо розширення ініціативами, орієнтованими на підтримку досягнутих тенденцій інформаційних змін на підставі діючих стратегічних та програмних документів: «Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки» [23], «Національної програми інформатизації України» [24] та інші документи стратегічного характеру в сфері інновацій та інформації.

Доцільно відзначити загальну спрямованість стратегічних ініціатив на активізацію інноваційних змін та підтримку інформаційних змін в національній економіці. Щодо характеру інструментів, які мають обиратись в ході реалізації стратегічних ініціатив, то їх вибір має ґрунтуватися на результатах аналізу впливу інноваційно-інформаційних змін на функціонування національної економіки.

Висновки. Встановлено, що стратегічне забезпечення інноваційно-інформаційних змін національної економіки може бути представлено як сукупність складових (аксіологічної, теоретичної, методологічної, інформаційної, інституційної, ресурсної, аналітико-орієнтувальної, аналітико-ситуативної, аналітико-прогностичної, мотиваційної та організаційної). Розроблений методичний підхід до створення умов, розробки та реалізації стратегічних ініціатив впровадження інноваційно-інформаційних змін, застосування якого дозволить сформувати готовий до реалізації комплекс стратегічних ініціатив забезпечення інноваційно-інформаційних змін в національній економіці, орієнтований на покращення показників її функціонування.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Артеменко Л., Рижикова Н., Лагодієнко В. Стратегічне управління як інструмент створення довгострокової цінності бізнесу. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. № 6. Том 1. С. 75–82.
2. Калінеску Т., Пономарьова І. Формування збалансованої системи показників стратегічного управління підприємством. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2008. Том 10. С. 40–44.
3. Балан В.Г., Подчерняєва В.О. Стратегічне управління розвитком підприємства на ринку освітніх ІТ-послуг. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8800> (дата звернення: 21.09.2024).
4. Рекуненко І.І., Кобушко Я.В., Рибальченко С.М., Марин М. Розроблення стратегії управління промислового підприємства на основі збалансованої системи показників. *Вісник Сумського державного університету. Серія: Економіка*. 2021. № 2. С. 221–227.
5. Гайдучок Т.С., Дмитренко О.М. Використання збалансованої системи показників у стратегічному управлінському обліку підприємств. *Наукові горизонти*. 2018. № 11. С. 46–55. URL: [https://sciencehorizon.com.ua/web/uploads/pdf/%E2%84%9611\(72\)_46-55.pdf](https://sciencehorizon.com.ua/web/uploads/pdf/%E2%84%9611(72)_46-55.pdf) (дата звернення: 21.09.2024).
6. Бортейчук Р. Оптимізаційна роль стратегічного управління у діяльності органів державної влади України. *Демократичне врядування*. 2013. Вип. 11. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/feb/26846/bortejchuk.pdf> (дата звернення: 21.09.2024).
7. Клименко І., Акімов О. Стратегічні напрями застосування інструментів європейського врядування в державному управлінні України. *Ефективність державного управління*. 2018. Вип. 2 (55). Ч. 1. С. 67–71. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/884125> (дата звернення: 21.09.2024).
8. Овчиннікова В.О., Обруч Г.В. Стратегічні ініціативи розвитку залізничного транспорту України. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2023. № 81–82. С. 104–115. DOI: <https://doi.org/10.18664/btie.81-82.287188> (дата звернення: 21.09.2024).
9. Фурман І.В. Стратегічні напрями розвитку підприємств зернового напрямку. *Економіка та суспільство*. 2023. № 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-61> (дата звернення: 21.09.2024).
10. Горовий Д.А., Горова К.О. Стратегічні напрями розвитку промислових підприємств України. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2017. Вип. 16. С. 158–165.
11. Васильців Т.Г., Лупак Р.Л., Штець Т.Ф. Обґрунтування стратегічних напрямів, цілей та заходів державної політики реалізації потенціалу ІТ-сектору економіки України. *Підприємництво і торгівля*. 2018. № 23. С. 56–63. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2018-23-10> (дата звернення: 21.09.2024).
12. Попадинець Н., Незвищук-Когут Т., Данило Я., Білецька Н. Розвиток транскордонних туристичних кластерів: стратегічні ініціативи та маркетингове забезпечення. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2024. Том 332. № 4. С. 264–270. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-332-39> (дата звернення: 21.09.2024).
13. Кухарська Н.О. Стратегічні напрями структурної трансформації економіки України. *Університетські наукові записки*. 2015. № 3–4. С. 16–25.
14. Владимир О. Стратегічні напрями розвитку національної економіки України в умовах сучасних глобалізаційних трансформацій. *Вісник Економіки*. 2019. № 3. С. 7–21. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2019.03.007> (дата звернення: 21.09.2024).
15. Узунов В. В. Стратегічні напрями інноваційного розвитку регіонів України. *Економіка та держава*. 2013. № 12. С. 118–121. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/12_2013/30.pdf (дата звернення: 21.09.2024).
16. Смоляр Л., Скоробогатова Н. Стратегічні напрями інноваційного розвитку України в індустрії 4.0. *Підприємництво та інновації*. 2019. № 8. С. 14–22.

- DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/8.2> (дата звернення: 21.09.2024).
17. Бережанський М. М. Визначення стратегічних напрямів забезпечення інноваційного розвитку економіки України. *Ефективна економіка*. 2014. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2682> (дата звернення: 21.09.2024).
 18. Білоусов О.С. Основні напрямки координуючої ролі держави в реалізації національної інформаційної політики в Україні. *Політичне життя*. 2016. № 1–2. С. 84–87.
 19. Пожув В.І. Стратегічні цілі і задачі переходу України до інформаційного суспільства. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2009. Вип. 39. С. 4–20.
 20. Євмешкіна О.Л. Особливості стратегічного планування в Європейському Союзі. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління*. 2017. Вип. 1. С. 186–193.
 21. Ємець В. Стратегічні ініціативи країн ЄС щодо економічної перебудови як орієнтир для повоєнної відбудови України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-8> (дата звернення: 21.09.2024).
 22. Розвиваємо цифрову державу: долучайтеся до обговорення Стратегії розвитку екосистеми інновацій в Україні. Міністерство цифрової трансформації України: веб-сайт. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/rozvivaemo-tsfrovu-derzhavu-doluchaytesya-dobgovorenyya-strategii-rozvitku-ekosistemi-innovatsiy-v-ukraini> (дата звернення: 21.09.2024).
 23. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки: Постанова від 5 серпня 2020 р. № 695. Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020> (дата звернення: 21.09.2024).
 24. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 1 грудня 2022 р. № № 2807-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20> (дата звернення: 21.09.2024).
 4. Rekenenko I. I., Kobushko Ya. V., Rybalchenko S. M., Maryn M. (2021) Rozroblennia stratehii upravlinnia promyslovoho pidpriemstva na osnovi zbalansovanoi systemy pokaznykiv [Development of an industrial enterprise management strategy based on a balanced system of indicators]. *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu. Serii: Ekonomika – Bulletin of Sumy State University. Series: Economy*, vol. 2, pp. 221–227.
 5. Haiduchok T. S., Dmytrenko O. M. (2018) Vykorystannia zbalansovanoi systemy pokaznykiv u stratehichnomu upravlinskomu obliku pidpriemstv [Use of a balanced system of indicators in strategic management accounting of enterprises]. *Naukovi horyzonty – Scientific horizons*, vol. 11, pp. 46–55. Available at: [https://sciencehorizon.com.ua/web/uploads/pdf/%E2%84%9611\(72\)_46-55.pdf](https://sciencehorizon.com.ua/web/uploads/pdf/%E2%84%9611(72)_46-55.pdf) (accessed September 21, 2024).
 6. Borteichuk R. (2013) Optymizatsiina rol stratehichnoho upravlinnia u diialnosti orhaniv derzhavnoi vlady Ukrainy [The optimization role of strategic management in the activity of state authorities of Ukraine]. *Demokratychnе vriaduvannia – Democratic governance*, vol. 11. Available at: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/feb/26846/borteichuk.pdf> (accessed September 21, 2024).
 7. Klymenko I., Akimov O. (2018) Stratehichni napriamy zastosuvannia instrumentiv yevropeiskoho vriaduvannia v derzhavnomu upravlinni Ukrainy [Strategic directions of application of European governance tools in public administration of Ukraine]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia – Efficiency of public administration*, vol. 2 (55), part 1, pp. 67–71. Available at: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/884125> (accessed September 21, 2024).
 8. Ovchynnikova V. O., Obruch H. V. (2023) Stratehichni initsiatyvy rozvytku zaliznychnoho transportu Ukrainy [Strategic initiatives for the development of railway transport of Ukraine]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti – Herald of the economy of transport and industry*, vol. 81–82, pp. 104–115. DOI: <https://doi.org/10.18664/btie.81-82.287188> (accessed September 21, 2024).
 9. Furman I. V. (2023) Stratehichni napriamy rozvytku pidpriemstv zernovoho napriamu [Strategic directions of development of grain enterprises]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-61> (accessed September 21, 2024).
 10. Horovy D. A., Horova K.O. (2017) Stratehichni napriamy rozvytku promyslovykh pidpriemstv Ukrainy [Strategic directions of development of industrial enterprises of Ukraine]. *Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektualnoi vlasnosti – Theoretical and practical aspects of economics and intellectual property*, vol. 16, pp. 158–165.
 11. Vasylytsiv T. H., Lupak R. L., Shtets T. F. (2018) Obruntuvannia stratehichnykh napriamiv, tsilei ta zakhodiv derzhavnoi polityky realizatsii potentsialu IT-sektoru ekonomiky Ukrainy [Justification of strategic directions, goals and measures of the state policy of realizing the potential of the IT sector of the economy of Ukraine]. *Pidpriemnytstvo i torhivlia – Entrepreneurship and trade*, vol. 23, pp. 56–63. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2018-23-10> (accessed September 21, 2024).
 12. Popadynets N., Nezvyshchuk-Kohut T., Danylo Ya., Biletska N. (2024) Rozvytok transkordonnnykh

- turystychnykh klasteriv: stratehichni initsiatyvy ta marketynhove zabezpechennia [Development of cross-border tourist clusters: strategic initiatives and marketing support]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky – Bulletin of the Khmelnytskyi National University. Economic sciences*, vol. 332, no. 4, pp. 264–270. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-332-39> (accessed September 21, 2024).
13. Kukharska N. O. (2015) Stratehichni napriamy strukturnoi transformatsii ekonomiky Ukrainy [Strategic directions of structural transformation of the economy of Ukraine]. *Universytetski naukovi zapysky – University scientific notes*, vol. 3–4, pp. 16–25.
 14. Vladymyr O. (2019) Stratehichni napriamy rozvytku natsionalnoi ekonomiky Ukrainy v umovakh suchasnykh hlobalizatsiinykh transformatsii [Strategic directions of development of the national economy of Ukraine in the conditions of modern globalization transformations]. *Visnyk Ekonomiky – Bulletin of the Economy*, vol. 3, pp. 7–21. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2019.03.007> (accessed September 21, 2024).
 15. Uzunov V. V. (2013) Stratehichni napriamy innovatsiinoho rozvytku rehioniv Ukrainy [Strategic directions of innovative development of the regions of Ukraine]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and the state*, vol. 12, pp. 118–121. Available at: http://www.economy.in.ua/pdf/12_2013/30.pdf (accessed September 21, 2024).
 16. Smoliar L., Skorobohatova N. (2019) Stratehichni napriamy innovatsiinoho rozvytku Ukrainy v industrii 4.0 [Strategic directions of innovative development of Ukraine in industry 4.0]. *Pidpriemnytstvo ta innovatsii – Entrepreneurship and innovation*, vol. 8, pp. 14–22. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/8.2> (accessed September 21, 2024).
 17. Berezhanskyi M. M. (2014) Vyznachennia stratehichnykh napriamiv zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku ekonomiky Ukrainy [Determination of strategic directions for ensuring innovative development of the economy of Ukraine]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, vol. 1. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2682> (accessed September 21, 2024).
 18. Bilousov O. S. (2016) Osnovni napriamky koordynuiuchoi roli derzhavy v realizatsii natsionalnoi informatsiinoi polityky v Ukraini [The main directions of the coordinating role of the state in the implementation of the national information policy in Ukraine]. *Politychne zhyttia – Political life*, vol. 1–2, pp. 84–87.
 19. Pozhuiev V. I. (2009) Stratehichni tsili i zadachi perekhodu Ukrainy do informatsiinoho suspilstva [Strategic goals and tasks of Ukraine's transition to the information society]. *Humanitarnyi visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii – Humanitarian Bulletin of Zaporizhzhya State Engineering Academy*, vol. 39, pp. 4–20.
 20. Ievmieshkina O. L. (2017) Osoblyvosti stratehichnoho planuvannia v Yevropeiskomu Soiuzi [Features of strategic planning in the European Union.]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu tsyvilnoho zakhystu Ukrainy. Seria : Derzhavne upravlinnia – Bulletin of the National University of Civil Defense of Ukraine. Series: Public administration*, vol. 1, pp. 186–193.
 21. Iemets V. (2023) Stratehichni initsiatyvy krain YeS shchodo ekonomichnoi perebudovy yak orientyr dlia povoiennoi vidbudovy Ukrainy [Strategic initiatives of the EU countries regarding economic restructuring as a reference point for the post-war reconstruction of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-8> (accessed September 21, 2024).
 22. Ministerstvo tsyvrovi transformatsii Ukrainy : veb-sait. Rozvyvaiemo tsyvrovu derzhavu: doluchaitesia do obhovorennia Stratehii rozvytku ekosystemy innovatsii v Ukraini [Ministry of Digital Transformation of Ukraine: website. We are developing a digital state: join the discussion of the Strategy for the Development of the Innovation Ecosystem in Ukraine]. Available at: <https://thedigital.gov.ua/news/rozvivaemo-tsyvrovu-derzhavu-doluchaytesya-do-obgovorennya-strategii-rozvitku-ekosystemi-innovatsiy-v-ukraini> (accessed September 21, 2024).
 23. Kabinet Ministriv Ukrainy : Postanova (2020) Pro zatverdzhennia Derzhavnoi stratehii rehionalnoho rozvytku na 2021–2027 roky [Cabinet of Ministers of Ukraine : Resolution. On the approval of the State Strategy for Regional Development for 2021–2027]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020> (accessed September 21, 2024).
 24. Verkhovna Rada Ukrainy: Zakon Ukrainy (2022) Pro Natsionalnu prohramu informatyzatsii [Verkhovna Rada of Ukraine: Law of Ukraine. On the National Informatization Program]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20> (accessed September 21, 2024).

Стаття надійшла до редакції 25.09.2024.
The article was received 25 September 2024.